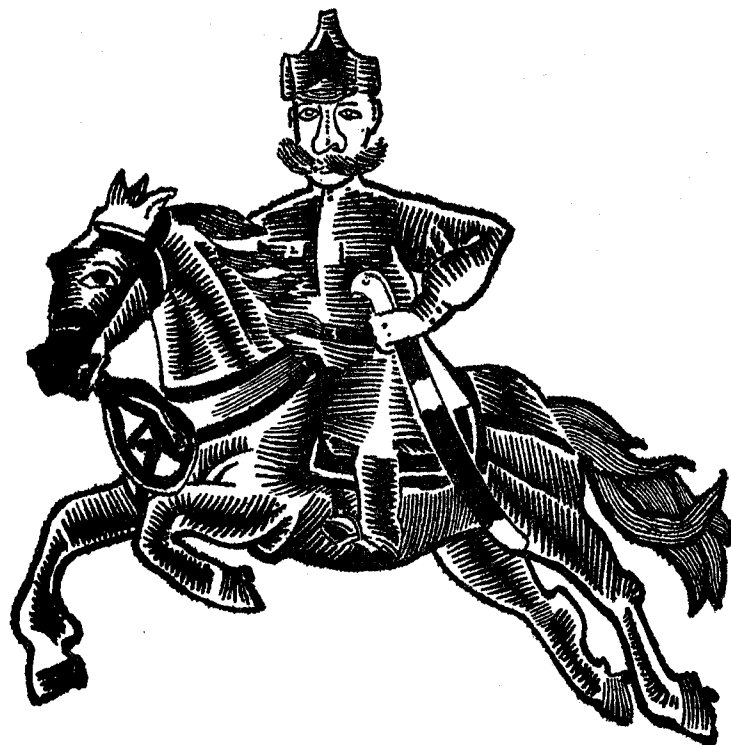
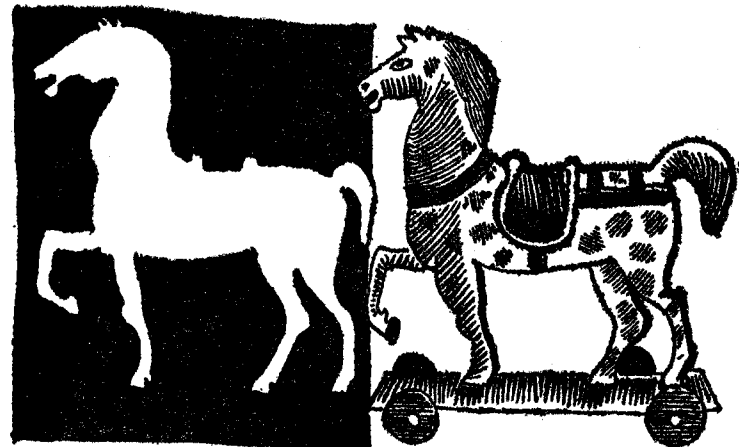

Já mám koně

Synek otci
    tvrdil jistě
nejmíň aspoň třistakrát:
„Vyrostu a půjdu k jízdě.
Měl bys mně už koně dát.“
Rozhodli se najednou.
V hračkářství
    je hraček
            mnoho.

A už
    syn a otec jdou
pro tu hračku čtvernohou.
Prodavač
    dal odpověď:
„Koně nemám právě teď.
Znám však
    mistry řemesníky,
odborníky
    na koníky.“
Tu je mistr. Promluvil:

„Tuhý
    papír
    kdyby byl . . .

Povrch koníkova těla
nejlíp z lepenky se dělá.“

Syn a otec rovnou z dílny
rozběhli se do papírny.
Dělník se jich vyptával:
„Tlustou lepenku,
či tenkou . . . ?“

Papír vzal,
tři archy dal
a usmál se nad lepenkou:
„Nu, abyste
neřekli,
dám vám k tomu
ještě kliš.“

Kdo už jezdil,
řekne hned,
že se bez kol nedá jet.
Šel syn s otcem ke stolaři.
Stolaři se práce daří.
Kola rovná,
a ne křivá
stolař rychle vyřezal.
Kola máme.
A co hřiva?

Kdo by
na chvost žíně dal?
Kde vzít ocas pro koníka?

U štětkaře,
kartáčníka.
Kartáčník pomohl zas,
jak jim pomohli už jiní.
Na hřivu
a
na ocas
koňovi dal trochu žíní.
Chyba lávky, chybí hřeby!
A hřebů je zapotřebí.

Kráčí otec i syn zdárný
ke kováři do kovárny.
Rád je kovář:
„Prosím, hosté,
mám hřebíčky
pevné, ostré.“

Dřív než k práci zasedli,
všechno
znovu prohlédli
a zas řekli si: „I nyní
koník z lepenky a žíní,
z klišu, hřebíků a dřev
bude bledý bez barev.
Takhle dojít pro malíře,
aby
natřel nám to zvíře.“
A náš jezdec
zamířil

bez váhání k malíři:
„Můžete prý
jako nic
obarvit srst na koni?“
„Ovšem!“ řekl
a hned zved se
a vzal barvičky a štětce.

Začli dělat koni tělo
a už tělo mohutnělo.
Parta ani zbytek dne
zahálením neztrácela
a z lepenky výtečné
svého koně vyráběla.
Do práce se družně dali,
arch lepenky rozřezali,
už je klijem napita
pro koňova kopyta.
Už kartáčník ocas lepí,
kovář zase vtluoká hřebík,
stolař celý v potu je,
když kolečka hobluje,
a malíř si štětcem točí,
když maluje
koni oči.

Kůň
zvláštního plemene
vpřed i vzad
se lehce hne,

chceš-li – klus,
a chceš-li – skok.
Hezké oči blankytné,
žlutě grošovaný bok.
S uzdou,
v lesklém řemení,
na řemenech třemeny.
Vyskoč do sedla jemu –
pomáhej Bud'onnému!

Soudruhu
ptáku,
rychle let,
pročpak už
nevracíš se
zpět?

Zní les
i cesty,
zatačky,
a z lesa zpátky
na zatačky:
„Jaro!
Čekáme na špačky!
Vítáme zpátky milé špačky!“
V těch nejhezčích místech
nejhezčího křoví
je na větvích
v listech
připraven byt nový.

I pták s malou perutí
je však stále při chuti.
Hned u nového
bydla

jsou mušky
a jiná jídla.
Špačci
přes moře a lesy
dosud
nepřilétli
k nám.

Proto na strom
vyleze si
dnes pionýr radši sám.
S trubkou v ruce
jeden kluk

obsadil si
pěkný suk:
„Umět tak létat
jako ptáci,
vzlétl bych s řečí uvítací.“
Ale je tu vada:
bez křídel jsou záda.
Bubínek drnčí,
trubky řvou,
až sluch zaléhá dětem.
A děti

piští,
křičí,
zvou:
„Hej, špačci,
přilétněte!“

Bubínky duní a běsní.
Proč nejsou
                    špačci přesni
a zmeškali za horami?
Děti v očekávání vesny
se pod koruny
                    lesní
ubytovaly samy.
Přiletí
                    špaček
                    hledat hnízdo,
řeknou mu:
                    „Tady není místo!“

Chci,
                    aby váš pokřik,
                                    silný dosti,
přehlušil i pokřik jinačí:
„Soudruzi,
                    na pionýrské povinnosti
nezapomínejte
                    pro ptačí!“

Májová písnička

Zase jsou zelené listy.
Žijeme bez zimy.
Náš život
                    je šťastný a čistý.
Jdem.
                    Já i ty
                                    i my.

Vesna si rozvěsila
své šátky nad světem.
V nás je mládí a síla.
My jdeme!
                    My jdeme!
                                    My jdeme!

Na blůzkách, na plátnech, všude
je oheň našitý.
Máme prapory rudé.
Já,
                    on —
                                    a máš i ty.

Jsou i ulice rády.
Jsou jarem umyty.

Kráčejí naše řady.
My všichni,
    já
    i ty.

Historie
o Vítovi,
lajdáku
a tulpasovi

Vít Procházka –
    klouče smělé –
bral si čtení
    do postele.
Nevynechal
    stránku žádnou.
„Dočtu,
    i kdybych měl padnout!“
Tatínek
    i maminka
byli krátcí
    na synka.
Usínal až
    na úsvitě,
leže
    napříč postele,
když už
    každé
    jiné dítě
začlo
    vstávat vesele.

A když jiný chlapec právě
sedal
svěží
za kávu,
Vít,
když slyšel
volat: „Vstávej!“
stáh
pokrývku
přes hlavu.
Jiní
jsou už
na odchodu.
Vít
se vleče
k vodovodu.
Polooblečen
a bos
máčí čelo,
myje nos.
Bez čaje a
bez koláče
do školy se
sotva vláčel,
zvolnil
a pak ustal v chodu,
až zůstal stát
u obchodu.
Umím číst!

A proto štít
musím

ihned
rozluštit.

Nejdřív
zpředu
četl slova.

Čte:
HOLIRNA SIMONOVA

Od konce
čte
vtipný hoch:
AVONOMIS ANRÍLOH

Pět minut
se zahloubal,
a Procházka
dal se dál.

Zaujala ho
v ulici téže
na stěně
reklama
TEŽE.

Přečetl.
Šel.
Zůstal stát --
zakoukal se
na výklad.

Upoután
Vítek
vším tím děním

do školy
došel
se zpožděním.

Třída na klíč.
Přemítá:

třída Víta nevítá.
Nač

na dveře
mrkat víčky?
„Zahraji si
o kuličky!“

Prohrál
jednu kuličku,
hází další k dolíčku . . .

A tak
s nosem
od hlíny

Vít prohrál
tři hodiny.

Nu což, zbývá vývod krátký:
k rodičům
se vrátit
zpátky.

Rodiče
i sousedé

viděli,
jak smutně jde.
Hned spustili:
„Co je ti?“
„Hlava se mi rozletí!
Nemohl jsem
– tak mne bolí! –
ani přečkat konec školy!

Pište dopis
mučitelí,
mučitelí
učitelí!“
Dal do školy
omluvenku
a už znova běhá
venku.

Zkrátka,
vyrost po čase
v takového fuipase,
že nemohl
hloupý Vít
do vyšších tříd
postoupit.
Byl sotva přijat
hoch ten zdárný
za nádeníka
do továrny.

Vít však
na závodě znova
stejným způsobem se chová:
jiným
práce neschází,
Procházka –
se prochází.
Minul měsíc,
minul den –
Vít byl z práce
propuštěn.
Do hospody
chodí
v bolu,
žal utápí
v alkoholu
a pak za plot
v kalužině
jde si lehnout
v hadrech,
špíně.
Nebuďte,
děti,
takové jak Vít!
Vesele
s knihou
běžte do svých tříd!

Nad učebnicí
    sedíte rádi!
Rozum si bystřete
    již v mládí!
Myslete na školu –
    vždyť jen v ní
vyroste
    stavitel
    šťastných dní!

Čím budu

Já chlapcem nezůstanu,
sílím a rostu.
Čím budu, čím se stanu,
až povyrostu?

Jsou potřební truhláři,
tesaři a stolaři.
Sáhnem do hromady,
vytáhneme klády
a čistě a hezky
nařežem z nich desky.

A zase práce nová.
Stoupnu si za hoblík.
Chci suky zahoblovat,
tam hranu zaoblit.
Žluté hoblovačky
hezké jako hračky.

Potom roztočíme páku
a sevřem je do svěráku.
Řeže desku, řeže pila,
až se celá rozpálila.

Chceš válec nebo kouli,
kolečko nebo kruh?
Ruce nedovedou-li,
spolehni na soustruh!

Povrtí se soustruh trošku
a máš váleček neb nožku.

Hle,
kolik stolků,
židlí!

Jdi,
kup si je –
a bydli!

Stolař pěknou práci má.
Těž inženýr jistě!

Stavět – to mě zajímá.
Naučili byste . . . ?

Nejdřív dům si přenesu
z hlavy na arch výkresu.

Je má snaha taková:
ať se z plánů dívá
má budoucí budova
docela jak živá.

Kde je předek –
                    každý zná,
fasáda je tady.
Jinak každý rozezná
vanu od zahrady.

Plán je hotov.
                    Po přípravě
tisíc rukou
                    začne stavět.

A až vzhůru k nebi ční
žebříky a lešení.
A tam, kde je zedník krátký,
používá lan i kladky.

Tak jako jsme zdvihli
vypálené cihly,
zvednem
                    na ní trámy
jako stébla slámy.
Na krov dáme listy plechu –
a je dům. A dům má střechu.

Dům jak hromada.
Dětí bude plný.
Pěkně vypadá,
zdravý, pohodlný.

Inženýr svou práci má.
Doktor – hezčí jistě.
Léčit – to mě zajímá.
Naučili byste . . . ?

Léčit dětské choroby.
Co lepšího
                    bylo by?

Já se ptám Péti,
ptám se Oly:
„Co je vám, děti?
Co vás bolí?“

Ptám se jich na zdraví:
„Žaludek netráví?“
Hned s pomocí lžičky
kouknu na jazýčky!

„Na horečku berem
teploměr pod paži.“
Hned děti s teploměrem
naloží s kúrází.
„Ať tady Vašek
užívá prášek
a vždycky za hodinu
na lžici medicínu.“

Vy
                    s obkladem poležíte . . .

Ten

ať radši málo jí . . .

Zkrátka –

než se oženíte,
všecko se vám zahojí.

Lékař pěknou práci má.

Dělník hezčí jistě.

Továrna mě zajímá.

Naučili byste . . . ?

Houká!

Vstávej!

V okamžiku

jdeme branou do podniku.

Dělníků je kupa celá,

jsou jich stovky tady.

To, co jeden neudělá,

zmohou dohromady.

Stroj umí nařezat

na kusy železa.

Které neunesu, ty

nese jeřáb visutý.

Drtí parní buchary

ocel jako suchary.

Jinde olovo se taví.

Žádný stroj se nezastaví,

pracuješ ty,

pracují ti,

všichni stejně důležití.

Já řežu šroubů tisíce,

jiný zas seká matice.

A můj díl, i tvůj, i náš

odváží se na montáž.

Nýt

do otvoru!

Bijte!

Kujte!

Stroj

jako horu

sešroubujte!

A pak

hromem,

prachem,

dýmem

celým

domem

racho-

tíme.

A už jeřáb

parní stroj nám snes,

aby i vás,

i nás

pak vzal

a vez.

Dělník pěknou práci má.
Průvodčí též jistě.
Tramvaj — to mě zajímá.
Naučili byste . . . ?

Průvodčí, ti vpředu mají
velkou brašnu z kůže.
Každý z nich se na tramvaji
zdarma vozit může.
„Přistoupili jste?
Kupte si lístek!
Lístek koupený
je modrý a žlutý,
zelený, červený,
každý proštípnutý!“

Jedem po kolejích.
Skončily koleje.
Kde je konec jejich . . . ?
Louka dole je.

Průvodčí svou práci má —
šofér hezčí jistě.
Řídit — to mě zajímá.
Naučili byste . . . ?

Automobil se řítí
a houká do ulic.

Jsem šofér znamenitý,
mne nezastaví nic.

Já vozím všemi směry.
Nasedejte a jedu!
Dovezu pasažéry
bez kolejí až před dům.
Kou-
kám,
hou-
kám:
Ne-
lez
ty
do
ces-
ty!

Šofér pěknou práci má,
letec hezčí jistě.
Letectví mě zajímá.
Naučili byste . . . ?

Vlil jsem benzín,
dovnitř vlez.

Volám na vrtuli:
„Stroji, vez mě do nebes,
abych nad pole a les
mezi ptáky ulít!“

Nebojím se, že mě chytí
deště nebo krupobití.
Obletuji mráčky
jak hadrové hračky.
Pak stroj nebe přeoře –
a už letí za moře.
Bez rozhovorů
přeletím horu.

Leť, motore, leť
k luně,
k houfu hvězd,
i když stovky let
musel bys mě nést!

Letec hezkou práci má.
Lodník také jistě.
Plavba – to mě zajímá.
Naučili byste . . . ?

Stuhu na své čapce mám,
kotvu na rukávě.
O prázdninách oceán
přeplaval jsem hravě.

Zlob se, však ti vytřu zrak,
oceáne starý!
Šplhám jako cirkusák
k plachtám na stožáry.

Zuří bouře, zuří kolem,
přestaň, větre mizerný!
Až se setkám
s jižním
pólem,
pak objevím severní.

Než nad knížkou
sklapne deska,
dobře na paměti měj:
Však je každá práce hezká –
po libosti
vybírej!

Písnička - blesk

Za moře modré a sivé
po celém světě leť,
písničko – blesku.
A zpívej,
je pionýrský slet!
Všichni k nám!
Dneska patří táborák rudý všem!

Sem,
milióny bratří!
Tisíce sester,
sem!
Kdo vede
kroky vaše
do práce,
do boje?
Vždyť
velká máma naše
má republika je.
Rok co rok rostem tady
jak naše prostory.
Na sady,
na zahrady
měníme úhory.

Rodného

rodný má tu
jak rodnou zemi svou.
Máme velkého tátu –
svou třídu dělnickou.
Nestůj
na jednom místě,
vpřed
leninskou cestou se nes!
Nás vede
pevně a jistě –
náš soudruh

V K S

Pěkný
poměr
ke koním

Cvakala kopyta
v tomto metru:
„Hřib.
Hrab.
Hrob.
Hrub.“

Ledem pobitá,
v ostrém větru,
ulice klouzala.
Kůň uklouzl a – rup!
upadl
a hned
módní šviháci,
kteří tu na chodnících zevlovali,
sběhli se
kolem
a mají legraci:
„Upadl kůň!“
„Hele, kůň se válí!“

Smála se ulice.
Jen já jsem stál
a nevmísil se do zábavy živé.

Vidím,
jak se kůň
na mne zadíval.

Ulice
smýkla sebou –
a proudí jako dříve.
Jdu blíž a vidím –
po koňově tlamě
kulí se kapičky,
ztrácejí se v srsti . . .

Jakási zvířecí
lítost popadla mě,
protéká, uniká mi
jako voda z hrsti:
„Koni, přestaňte.
Poslyšte, koníčku,
myslíte, že vy jste horší?
Nedbejte o ně!
Děťátko,
všichni jsme koňům podobni
trošičku,
svým způsobem všichni jsme tak
trochu koně.“

Můj soucit
snad
mu připadal ubohý.
Snad byl už starý a mazlení

nesnášel.

Tu se
kůň
zvedl,
vyskočil na nohy,
zařehtal –
a šel.

Ohonem pohazoval.
Zrzavé děťátko.
Zvesela přišel domů,
stanul v stáji.
A pořád se mu zdá,
že je hříbátko,
a práce a život se mu
zase hezké zdají.

Můj máj

Všem,
kteří vyšli do ulic
a stroji zhnětená těla mají,
všem,
kterým prosí o svátek
nad zemí ohýbaný vaz -
První máj!
První den v máji
ať, soudruzi,
vítá náš sdružený hlas.

Jaro, svět zaplavuj!
Sněhu, v slunci taj!
Jsem dělník -
to je máj můj!
Jsem rolník -
to je můj máj.

Všem,
kteří jdou, aby zabili,
a zemí v zákopech prolézají,
všem,
kteří na bratry
z křížníků
namířili dělovými hlavněmi -

První máj!
První den v máji
vítejme tím,
že válkou roztržené
ruce spojíme slavně my!

Mlč, kulomete, stůj!
Ručnice, střely ztaj!
jsem námořník -
to je máj můj!

Jsem voják -
to je můj máj.

Všem
domům,
náměstím,
ulicím,
jež v zimě mrazy provívají,
všem stepím,
lesům
a nivám,
jež ztýral hladový zmar -
První máj!
První den v máji
slavte
zátopou lidí,
úrod
a jar!

Vánku, po polích duj!
Sírénó fabrik, hrajl!
Jsem železo -
to je máj můj!
Jsem země -
to je můj máj!

Komsomolská

Ani sto smrtí -
nerozdrtí . . . !

Bduje,
boří,
stavi
a rve,
kypí,
tichne
a pění znova,
hovoří,
hučí,
mlčí
i řve
mladá
armáda Leninova.

My jsme
nová krev
městských žil
i krev,
jež v těle niv
bije.

Jsme ideje
tkalcovská nit.
Lenin
žil,
Lenin
žije,
Lenin
bude žít.
Žal hlodá.
Zemřel Lenin.
Mauzoleum
jeho tělo skrylo.
Však nepodlehne
zemi,
čas
ani tlení
to hlavní z Lenina -
dílo.

Smrt
ať kosu položí!
Její verdikt
lži je!
Takový mrtvý
pro nebe je
přítěží!

Lenin
žil,

Lenin
    žije,
Lenin
    bude žít.
Žije
    v krocích
    za kremelskou stěnou.

Zajatci
    kapitálu
    dívají se sem.
Lenin bude žít
    a jeho jméno
bude s pýchou
    opakovat zem.

Uragán
    povstání
    světem zabouřil.

Bouře hranice
    zryje.

Komuně
    cestu
    půjde prorazit.

Lenin
    žil,
Lenin
    žije,
Lenin
    bude žít.

Na vědomost smrti,
    babizně zpráchnivělé,
kosící lidi
    jak trávu na luzích:
„Lenin“ a „smrt“ -
    toť slova - nepřátelé,
„Lenin“ a „život“ -
    dva soudruzi!

Žal
    sevři
    ze všech sil
v hrudi,
    jež hoře
    kryje!

Nebudem
    slzy lít.

Lenin
    žil,

Lenin
    žije,

Lenin
    bude žít.

Lenin
    je tu.
    S námi je Lenin.

Nezemře ani,
    až zemřem
    jednou my.

Vždy znovu
se narodí
s každým narozením

jako cíl,
jako síla,
jako vědomí.

Ať se
na každý díl
světa
jeho
slovo lije.

Slova,
jděte
zemi rozvichřit!

Lenin
žil,

Lenin
žije,

Lenin
bude žít.

I Lenin
začal
abecedou bídy.

Vždyť život -
matečná je
zemina.

I ty
z hlubin let
a z hlubin třídy
žeň vzhůru,
rozvětvej se
v Lenina.

Třeste se stěny
paláců a vil!

Burzu,
jež z mozolů tyje,
budem
dobytou
bít!

Lenin
žil,

Lenin
žije,

Lenin
bude žít.

Lenin - je velikán
mezi velkými,

ale
i tento
zázrak,
kupodivu,

stvořili
malí všech věků -
my

malí
kolektivu.
Svaž
sval
uzly žil!
Ať mozek se
do vědy
vryje.
Zahloubej se,
mládeži!
Lenin
žil,
Lenin
žije,
Lenin
bude žít.
Buduje,
boří,
staví
a rve,
kypí,
tichne
a pění znova,
hovoří,
hučí,
mlčí
i řve
mladá
armáda Leninova.

My jsme
nová krev
městských žil
i krev,
jež v těle niv
bije.
Jsme ideje
tkalcovská nit.
Lenin
žil,
Lenin
žije,
Lenin
bude žít!

v ulicích
prolitou krví rozkvet,

vím:

osud Tiflisů
a Kyjevů
se tehdy rozhodoval
v Moskvě.
Nám Moskva
není lasem,
kterým stát
za námi táhne země mnohé.
Vždyť já Moskvu
ně jako Rus
mám rád,
ale jak prapor - oheň!

Nu což!

S šustěním
stránky v novinách
jsem prohledával . . .
A od všech hranic
střelný prach
sem ostře zavál.
Mají snad ti,
kterým je dvacet,
růst zase v bouři . . . ?
Nemáme proč
z toho radovat se,
však ani se soužit.
Voda dějin se žene.
Válku
a vyhrůžky
na prostorách
rozřežeme,
jak vlnu
řeže kýl.

O Kuzněckstroji a o kuzněckých lidech

Na toto místo se v pětiletce svezí 1 000 000
vagónů stavebního materiálu. Zde bude hutní
a uhelný gigant a město pro několik set tisíc
obyvatel. Z rozmluvy

Po nebi
    mraky běží,
tma padá
    v deštíku.
Pod starým vozem
    leží
skupina dělníků.

A do tmy,
    jež vodou
    chladí,
nadšený
    šepot pad:
„Za čtyři léta
    tady
už
bude
    město - sad!“

Tma z olova se plouží,
déšť -
    sítě pavoučí;
dělníci
    sedí
    v loužích
skrčeni
    u loučí.
Zima
    jim roztrásá
        brady,
však slyšíš
    zašeptat:
„Za čtyři léta
    tady
už
    bude
    město - sad!“
Vlhkostí
    zebe
    a svědí
kout
    chladný
    jako sklep.
Dělníci
    potmě
    sedí

a jedí
    mokrý
    chléb.
Však bodrost
    nezahladí
ani šum kapek
    a hlad:

„Za čtyři léta
    tady
už
    bude
    město - sad!
Dynamit
    zabubnuje,
zažene
    medvěda.
A gigant
    šachty a sluje
navrtá,
    kde se dá.
Sta
    staveb,
    těžních klecí.
Do sirén,
    páro, miř!

Stem slunci
vysokých pecí
zvednem se
nad Sibiř!

Byt bude -
inu, bajka!
a bez přidělu chléb.

Zaženem
až za náš Bajkal
tajgu i pustou step.“
Tak šeptem
hovořil
dělník
pod temnem
oblačných stád.
Dál šepot byl nezřetelný
až na to
„... město - sad!“
Já vím,
zde město bude.
Vím,
sady rozkvetou,
jestliže
takoví lidé
v sovětské
zemi jsou!

Bouřlivá
aktivita

Známý
komsomolec Petr
nezná klid
ni únavu.
Aktivitou
by se přetrh,
neb má funkci nad hlavu.

Oběd sní
a Péťa
letí
do komise
poseděti.
Pak byl spatřen
o páté
v klubu Mladý amatér.

Pak běží
po chodníku
do kroužku
ochotníků.
Odtud letí
zajistit

činnost
mezi šachisty.
Hraje se s ním
věru těžce,
neb si
s dámou
plete pěšce
(však do něho ryjí!).
On však . . .
hráče
zdrtí lehce,
znaje teorii.
Skepsí
svou
se netají
o světovém
turnaji:
„Capablanca s Aljochinem
měli to hrát
v stylu jiném,
ten i onen
špatně hrál,
aby nedotčen byl král.
Takhle
hrát -
nu, to je jisté,
mohou jenom nemarkisté.
Zásadou bud'
každé partie:

pěšcem
do monarchie!"
Projevy má,
zasedání
v době noční,
v době ranní,
štvete se,
síly nešetří.
K účelům těm
v kapse chrání
tužek různých -
třicet tři!

Prošel
na sta schůzí jistě.
Týdny běží
zase dál . . .
Až má
mozol
na tom místě,
na kterém se zasedá.
Tělo téměř
vidět není,
jenom hlava,
ale v ní . . . ?
Věčným shonem určený
sám sebe
si mladík
cení,

že je hrozně aktivní.
Možná že
- i když v běhu je -
čas
na stopkách
si zjišťuje!

Kde jste, podobní mu páni?
On -
s většinou hlasuje,
s ní se i zdrží
hlasování.
Uplynul rok.
Prověrka.
Tam mu řekli krátce:
„Výsledek
se poděl
kam?
Kde je
smysl práce?“
Na přítomné
obrací
Petr
oči
vzdorovitě:
„Kde bych vzal
čas na práci
při takové aktivitě?“

Kancelářské zvyky

Dva měsíce
jsem po přírodě
brousil,
abych se díval
na květy i k hvězdám.
Marně.
Celá příroda je cosi
jako telefonní seznam.
Všude -
na skalách,
na kopcích
a výše,
na Kavkaze,
na Krymu,
na tvrdých tvářích jeho,
na stěnách záchodků,
na nebi
i břiše
komoně Petra Velikého,
od prachu silnic
až do hor,
kde hrozí

bouře
otřásající nebesy -
všude jen
úryvky veršů a prózy,
příjmení,
jména
i adresy.

*Zde byli Soňa a Váňa Chajlov.
Jedlo se tady a oddychalo.*

*Kolja a Zina
tu spojili duše.*

Šipka
a srdce
v podobě hruše.

*Proletáři všech zemí,
spojte se!*

Podpis komsomolce Petra
Parulajtese.

*Monsieur Goga,
kadeřník z Tangaroga.*

Na kmeni cypřiše,
jenž tu věky čeká,

písmena:

A B C D E F G H C H I J K

Šplháním

ztratil vlohy

tento písák.

Vysoko

u samých nebes

on

vyškrábal

prostě a mile:

Isák

Lebenson.

Káráním těch lidí

nemíním

čas mařit.

Takoví

nemohou žít

bez jména a dat!

Ty zvyky

přinesli si z kanceláří.

I skalisko

posuzují

jako intimát.

Takový

čaj si

na balkóně

zunká,

hledí,

jak slunko nad houštinou stane -

nevnímá

východ či západ,

dokonce zjev slunka

zařadí

mezi došlé

a odeslané.

Ech,

kdyby na chvíli

svěřena mi byla

výchova,

já

železný dekret

bych na jaře vykoval:

„Podle jmen

zdobících kmeny a skály

vypátrat všechny,

co se podepsali.

Každému patří

do ruky hadřík;

do putny vodu

a -

do pochodu!

Přinutit

Kolju

i jeho Zinu
svá jména smýt hadrou,
smočenou do benzínu.
A aby neplýtvali
zbytečně energií,
necht' občas Aj-Petri
terpentýnem myjí.
A ty,
co by nechtěli snad
bez podpisů žít
a znovu by lezli
na skály čmárat věty
v speciálních kursech
navždy
přeškolit
na analfabety."
Pod dekretem
podpis přebrovský:

VLADIMÍR MAJAKOVSKIJ

Správná věc

Báseň o Říjnu

/ Úryvky /

Třeskatá zima,
mráz žhne jako divý.
Zpocené blůzy,
jíní na bradě.
V blůzách
komunisté
nakládají dříví
na pracovní
brigádě.
Neodejdeme,
třebaže
můžem odejít,
odejít
právo máme.
Do svých vagónů
na své koleji
své dříví
nakládáme.

Jít
můžeme ve dvě.
                    Nebo dřívě.
My však
                    nemyslíme
                    na chůzi.
To naši soudruzi
                    naše dříví
potřebují.
                    Mrznou soudruzi.
Perná
práce,
                    až do samé tmy.
Těžká dřina
                    zdarma,
                    bez kopejek.

Ale my
                    pracujeme,
                    jako bychom my
psali
                    kapitolu
                    velké epopeje.
A z práce odejdeme
                    teprv poslední,
ať život
                    rychleji
                    žene kola dní,
aby šly

v železných marších
po našich stepích
naše
vozy nákladní
do měst
mrznoucích
našich.
„Strýčinku,
copak to
dělat jdou
všichni ti
velikánští strýci?“

Co?
Socialismus.
Práci svobodnou
lidé
svobodně
pracující.

Mně netřeba
veršem
jen chválu vzdát
všemu,
co děláme my.

Já
půl vlasti
mohl bych rozbourat,
půl

předělat
a umýt zemi.
Jsem s těmi,
kdož jdou
i stavět,
i měst
s nadšením
vždycky
a všude.
Já
tu vlast velebím,
která jest,
a třikrát tu,
která bude.

Já
hory našich
plánů miluji,
krok na sáh
i rozmach paže.

Já
z toho tempa
se raduji,
když
do práce jdeme
i srážek!

Já
přes tlející
smetí dní
vidím

jen hlínu prostou,
v ní setbu
i to,
jak v osení
stavení komuny
rostou.
Už mužik ztrácí
k přírodě
důvěru
s tou
úrody kupkou krtčí.
Už mužikům zní
píseň
traktorů
do okoralých
srdcí.
A plány,
jež vázly
na tratích čel
pod brzdou
zaostalosti –
dnes,
vdechnuty v kov
a do cihel,
vzhůru
do blankytu vrostly.
Jak vesnu lidstva
zrozenou
v práci

i v těžkém boji –
já opěvám
rodnou zemi svou,
republiku svoji!
Já přešel
zemi přec
z konce
až na konec:
život –
správná věc,
i žít jej –
správná věc.
Však v naší vřavě,
v zápasech a slávě
je líp
o to právě.
Had ulic
zachyt se,
pod domy se dme.
To je má
ulice.
To domy jsou mé.
Zívly
výlohami
všeho plné
krámy.
Mnoho
potravin,

ovoce a vín.
Jídla
    pod poklopy.
Sýr
    od much
        není.
Lampy
    světlo kropí:
Snížené
    ceny.
Roste
    jako divá
moje
    kooperativa.
Za groš
    lívánek,
hrozně
    správná věc!
Kupy knih
    prohlížím,
        u výkladu stoje.
Mé jméno dali
    k básním
        do rubriky.
Raduji se —
    neboť i práce moje
je kus
    práce
        mé republiky.

Bachraté
    gumy
víří
    dlažbu šedou.
V mém
    automobilu mí
poslanci jedou.
V budově
    rudé
zasedání
    bude.
Sed'te,
    rad'te se tu
v mém
    Mossovětu.
Dlouhá
    ulice.
Chodi
    na ní
moje
    milice.
I mne
    chrání.
Rukou
    mává.
Dám se
    vpravo přec.
Zde je
    pravá.

Velmi
    správná věc!
Nebe se
    modrá,
slunce –
    pec.
Jak je to
    dobrá
a
    správná věc!
A pod tou pecí
proletěli
    letci.
Jsou to
    letci moji.
Vidím,
    jak nebe přetnou.
Nepříteli
    v boji
dají
    na pamětnou.

Přede mnou
naše
    pluky jdou.
Bubnům
    v bok
vojska
    tlukou.

Pevný
    krok,
síla
    v rukou.
Děla
    kolem jezdí,
táhnou
    rudohvězdí.
Mně rytmus
    marše
proniká
    tělem:
ne-
    pří-
    tel
    váš je
mým
    ne-
    pří-
    telem.
Lezou?
    To je věc!
Chytmem
    za límec.
Vzduchem
    dýmy
    dují.
Mraky –
    hadříky.

Hu-fu
    ufu –
        kují
moje
    fabriky.
Stroji,
    rychle
        tkej,
nedej
    stanout
        kolečkám,
ještě víc
    plátna
        dej
mým
    komsomolečkám.
Vítr
    zadul
vzadu v sadu,
voní až
    za kopec.
Ach, jak
    krásná věc!
Za městem –
    lány.
V lánech –
    vesničky.

Tam
    rolníci jsou
        pány.
Bradky jak
    metličky.
Z očí jim
    srší.
Pohladí
    pleše.
Zem
    pluhem
        vrší,
jak
    psali by
        verše.
Ať ves,
    ať samota
běhají
    semotam,
práce je
    třeba.

Rozhovor
se soudruhem
Leninem

Přes kupu klopot
v kvapu denním
den přešel
a ztemněl nerušeně.
V pokoji dva jsme.
Já –
a Lenin
na fotografii
na bílé stěně.
Rty pootevřenými
plamenná řeč tryská!
Klín bradky
vztyčil se,
vyrovnal.
V záhybech čela
je sevřena
lidská
v ohromném čele
myšlenka ohromná.
Teď pod ním
tisíce
stojí jak stěny . . .
Les praporů . . .

rukou osení . . .
Já vstal jsem ze židle
radostí rozsvícený.

Chce se mně
pozdravit,
přednést hlášení:

„Soudruhu Lenine,
referuji vám,
ne ze služební
povinnosti,
ale z duše.

Soudruhu Lenine,
práce bouřlivá
bude provedena
a též v běhu už je.

Hřejeme,
oblékáme bídu nahou,
těžbou se
uhlí a rudy hromadí.

A vedle toho je,
nu ovšem,
mnoho,

mnoho
všelijaké
plevele a chamradi.

Unaví se člověk
od ran, jež shrábl
i vrací.

Bez vás tu
začali být
mnozí nezbední.

Velmi četní
a různí darebáci
po naší zemi chodí
a kolem ní.

Těžko říci,
kolik jich je
a jak je zváti.

Typové však rozmanití
a jako vybrani.

Bohatá sedlačiska,
byrokrati,

patolízalové,
sektáři
a pijani

chodí si pyšně
s trupy vypjatými,

odznaky
a plnicí pera
bijí do očí.

My, 'se ví,
zatočíme.
se všemi s nimi,

ale je děsně těžké
se všemi zatočit.

„Soudruhu Lenine,
u strojů, soustruhů,
na zemi,
kterou
sníh i žatva kryje,
my vaším srdcem
i jménem,
soudruhu,
myslíme
dýcháme,
bojujem
a žijem!“

Přes kupu klopot
v kvapu denním
den přešel
a ztemněl nerušeně.
V pokoji dva jsme.
Já – a Lenin
na fotografii
na bílé stěně.

Létající proletář

/ Úryvek z básně /

Sejí,
sklízejí
pro mne
chleba.
Ten sváží,
ten váže,
ten ryby
lovívá.
Republika
naše
vstává,
okřívá.
Jde jiným
zemím
na sto let.
Historie – hrob.
Spi v Pánu.
Ale má země
je pachole.
Tvoř!
Hlavu lam!
A plánuj!

Radost napíná.
Od nás až k tobě.
Užasni!

Život je
podivuhodný
a krásný,
úžasný.

Nám sto let
nebude dosti,
žít budem
stáří prosti!

Rok od roku
růstí

budem
v chrabrosti.

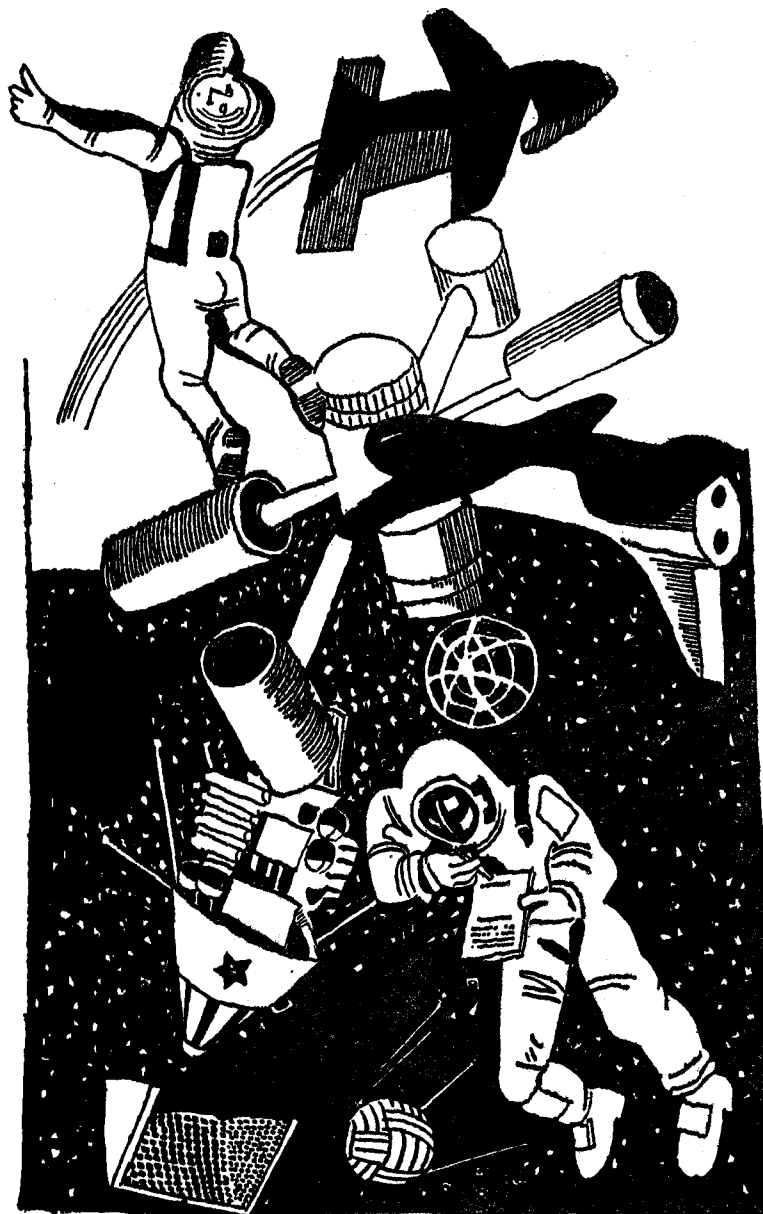
Kladivo,
verši prostý,

chval
zemi
mladosti!

CO BUDE

Letopočet bude
nulami nulit se.

Odrachotí
poslední
bitvy – hromy.

V Moskvě
nebudou
uličky
ani ulice,
jenom letiště
a domy.
Budoucí dny jsou nám
jistě
temné dosti.
Tož i vám
žertem zobrazím,
jak občan budoucnosti
jediný svůj den
prožívá.

RÁNO

Osm.
Radiobudík
zdvořile vyvolává:
„Soudruhu,
ten, kdo se vzbudil,
vstává!
Píšťaly
už hvízdaly.
Na shledanou!
Není příkaz
pro budík?“

„Dík!“
V dřímotách,
ale už
jako by chystal bitvu,
občan
spustil
elektrobřítvu.
V mžiku
je učesan
a tváře
má hladší
než občanka
Venuše miloská,
a mladší.
Vsunul zástrčku,
otevřel ústa –
hup!
Už elektrokartáček
mu čistí
chrup.
Obsluha – žádná.
Knoflíkem zvána
sama se
pod ním
rozvlnila vana.
Nejdřív
namydčila
a pak
vydrhla a smyla.

Stiskl zvonek.
Občanovi
pod nos
sám
se nese
s čajem podnos.
Oblek.
Žádný kabát.
Žádné kalhoty.
Žádná košile
do krku
neřeže ho.
Najednou
obléká
od hlavy do paty
kus hedvábí
geniálně střiženého.
Obuv –
těsná není . . .
Na okno –
zazvonění.
Nesa
přímo
až k posteli koš,
vlétá
okřídlený listonoš.
Pokojem vede zdviž.
Sedl –
žádné spěchy –

a už jede na pestrou
plochu střechy.
Řídící
přesně
k pracovišti chod,
přilétá až k římse
vzducholod'.
V zamyšlení
(ne však ze čtveráctví jistě)
občan
pokusil se
nastupovat v jždě.
Nato –
udržujíc nejvlídnější líce –
občana
zadržela
aviomilice.
Žádné protokoly,
ba pokuty ani . . .
Pouze zdvořiloučké
pokárání.
Potom –
vykloniv se
přes gondolu –
volá
na své známé letce dolů:
„Počkat,
soudruhu!
Nu, kam tě čerti ženou?”

Zaleť k nám

na návštěvu

se svou

ženou!

Když vám někdy

volné chvíle zůstanou,

přileťte k nám

na aviokopanou."

„Dobrá!

A vy –

nechcete si přisednout?

Sedněte si,

je tu ještě volný kout."

Přesedl.

Patnáct minut.

A v minutě příští

občan

dolétá

k pracovišti.

PRÁCE

Závod.

Vzduchotechna.

Zde dílny jsou na tyhlety

kostky

lisovaného vzduchu

pro meziplanetární lety.

Kostku na kabinku.

I když sebevětší aero máte,

celý den budete mít

vzduch s lesním aromatem.

Takto

v onen dávný věk

Z maggi dělaly se

porce polévek.

Zde rovněž

z oblaků

jsou stloukána

umělá mléka

a smetana.

Brzy

zapomene se

i kraví jméno.

Což tolik

vydojíš,

taháš-li za vemeno?

Závodní budova.

Poschodí – čtyřicet.

Čtyřicet lidí.

Jdou,

nadšení šíříce.

Čisto.

Nikde ani saze

nevidíš.

Po jednom
na poschodí
rozvezla je zdviž.
Na hřmot i na lidi
je závod chud.
Pouhá klaviatura –
jako underwood.
Dobře a lehce
se pracuje.
Fakt.
Z rádia
hudba
vyťukává takt.
Klávesy.
Ťukej na značky
rýsované na ně.
A všechno ostatní
se dělá
motorisovaně.
Čtyři hodiny.
Minuly
rychlostí nečekanou.
A každá
se vzduchem,
s mlékem,
se smetanou.
Nikdo se neunaví
jak ospalá sova.

Pracovní doba –
je čtyřhodinová.
V náladě
veveřice,
tancoval bys hned.
Pod sprchu!
A ovšem –
startuj na oběd!

OBĚD

Startoval.
Děti.
Viděl je přes mráčky.
Dohnal
ze školy
letící školáčky.
„Kampak, děti?“
„Na oběd se letí!“
Žádná kuchyně
a nad plotnou práce.
Létající servírované
masnorestaurace.
Vystoupil,
sedl.
Nekoupil,
jedl.
Jez – nikdo nenutí.

třeba pět kusů.
Vybírej po chuti
a podle vkusu. —
Přibory —
    samouklízecí.
Sytý —
    bez spěchu a shonu —
zvedl
    k uchu
        sluchátko radiofonu.
S dětmi žertuje,
    na aparátu
        ucho má:
„Spojte
    s Čuchlomskou komunou!
        — Halo, Čuchloma . . . ?
Prosím —
    Ivana Desátého.“
„Kterého?
    Bez vousů?“
        „Ale ne,
            vousatého!
Nu, jak se daří?
        Dobrý den!“
„Právě jsem
    za našimi stády
        ven
vyletěl.
Co jsi chtěl?“

„Ale jen to,
    že dávno jsme se spolu
neviděli.
    Zaleť k nám
        na zápas aviobalu.“
„Dobrá!
    Hodinu pobavím se
        tímhle tím
a k šesté hodině
        jistě přiletím.
Trošičku se zpozdím.
    Přiletím však přec.
Vesnice
    svěřila mi
        malou věc.
Obilí nyní
    trpí vedrem.
Manipuluji tedy
    umělým deštěm
        a větrem.
Musí býti
řádny dešť,
    ovšem —
        žádné krupobití.
Na shledanou!“

DALŠÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Ted' se
poučíme.
Občan
přesně na minutu
přilétá
k Vysokému
smetanoinstitutu.
S údaji
technickými
srovnáváje nové,
bádá
v laboratoři
v oblasti smetanové.
Dneska jsou zaměstnání —
různé druhy.
Řekněme —
nádeník nakládá
a poezie —
je pro duchovní kruhy.
Tehdy však
nebude
ten vážený,
ten nevážený.
Ať mlékařka,
či švec —
každý génij.

HRA

Za hodinu —
doma.
Odpočinek.
Směna.
Místo blůzy —
sportovní dres.
Změna.
O závod s větrem
povětrím zafičí,
proletí kolem
a chňapá po míči.
Oblohou
letadélka letí.
Postavy dospělých,
postavičky dětí.
I staří
pokukují,
ztrácejí apatii.
Rudí proti žlutým.
Partie za partií.
Míč
přihrají
z výšky
takhle velké.
Chytni ho do sítě,
podlétni letadélkem.

Upřímně řečeno –
je nuda –
kovaná.

Tak pro koně
hodí se to
zaměstnání pracné.

Ale zde?
Skvělé!
Botiska – neokopaná,
míčem ti
nikdo
nos nerozplácne.

Ten kotrmelcuje,
ten vzduch ryje
jako krtek,
ten letí klouzavě,
ten padá do vývrtek.

Konečně
jeden z nich
nezachytil hod.

Volání:
„Hu-r-rá!
Vyhráváme bod!”

Nahoru,
dolů,
kupředu
a vzad –
několik přemetů
a zase pád.

Žádný vzdech udýchaný
nebo
tváře neveselé.

Spiš hraví delfíni
než odpovědní činitelé.

Když mraky přiletí
a proudy deště lejí,
vznesou se nad mraky
a dále dovádějí.

Soumrak,
ale nikdo přestat
není ochoten;

dohoní slunce –
a je znovu den.

Konečně
unavilo ho
chytat míč
a vracet.

Snesl se
a vletěl
oknem restaurace.

Knoflík.
Stiskne.
Stůl a na něm jídlo.

Synek vypravuje:
„Dneska jsem si křídlo
náhodou zlomil.
Peťka mne však vzal.

Jinak bych byl lekci
počtů zameškal.

Hodina odpadla nám.

Volno.

Tak jsem letěl

poohlédnout se

s Peťkou

po kometě.

Našli jsme.

Ohromnanánská velikost!

Taktak

že udrželi jsme jí

ve dvou chvost.

A potom –

zahodili.

Příliš velká váha.

A pak –

je zákaz

komety do škol tahat.”

Dcerka zas:

„Dneska

tažením větru

spadlo mi klubko

z tří tisíc metrů.

Musela jsem dolů,

když jsem je

smotat chtěla.

Od větru nit byla celá

zchlupatělá.”

Mladší
je docela
zahloubán v práci.
Otevřel deník
a začal psát si:
„Dneska jsme
problém
ve škole řešili
pokusem:
je-li bůh,
anebo není-li?
Podle nás
náboženství
jak opium opíjí.
Ikonu zkoumali jsme,
prý bohovu kopii.
A potom
s učitelem
jsme vzlétli k nebesám.
Každý ať přesvědčuje sebe
sám!
Nebe jsme zkoumali
zevnitř
i zevně.
Zjištěno:
bůh ani anděl
nežije v něm.“

A tátovi,
zatímco
raduje se z nich,
rádio
předčítá
stránky knih.

Potom - a v budoucnu
bude tato věc -
po nebi zavířily tance nakonec.
Nepráší, nedupají
ani na chvíli,
a ladně
se houpajíce
pod křídýlky,
vytáčejí
fantastickou
čtverylku.
A rádio
vyhrává jim
do čtverylky.
Kolem milióny
stolků létajících.
Pij a občerstvuj se -
zkus jen zazvonit si.
Nápoje
bez alkoholu.

Krejčího i ševce
děsí lihoviny.
Nikdo je ani cítit nechce.
Chorému
stopku dají
jako normu,
a stejně jen
s použitím
chloroformu.

Půl dvanácté.
Volá aparát:
„Občané!
Hlásím -
je načase spát!“
Prudkostí,
až přechází mu zrak,
rozletěl se,
zanechav ples plesem.

Občan
prudce zatočí -
a pak
oknem ložnice
se nese.
Slezl.
Stiskl knoflík.

Skončil se let dnešní.
Letadlo složilo se -
a do kouta
jak deštník.
Svlékl se
a broukl
nad membránou:
„Zítro
vzbudit
o půl osmé ráno!“
Občan si na bok lehl.
Zavřel víčka,
zazíval
a usnul
s pocitem vděku.
Takto tedy
své dny
prožíval
občan
v XXX. věku.

VÝZVA

Těch okřídlených dnů
jsou daleká
data.
V radosti
nevzkřiknem

Revoluce

/ Uryvek /

Nám,
obyvatelům Země,
každý obyvatel Země stejně drahý je dnes.
Bratři od soustruhů,
z kanceláří,
z dolů -
do řady!
My všichni
jsme na zemi
vojáci jedné
život budující armády!

Oběhy planet,
existence států
naší jsou podřízeny vůli.
Země je naše.
Vzduch je náš.
Naše jsou démantové hvězdné kopy.
A z nás už nikdo
nikdy
nikomu nedovolí
naši zem náboji trhat,
naš vzduch párat ostřím nabroušených kopí!

Co to naši zemi ve dví rozlámalo?!
Kdo to rozdul dýmy nad lidskými jatkami?
Což jednoho slunce pro všechny je málo?
Což je snad málo modré nebe nad námi?

Poslední děla chraptí v krvavých hrách.
Brus dotočil se pod posledním bajonetem.
My donutíme všechny, aby rozsypali prach.
My z granátů míčky naděláme dětem.

To není zbabělost, co zpod pláští vříská nám.
To není křik drcených hladovou tíhou.
To z hrdla obrovského lidu duní:
„Vyznávám
velikost srdce člověčího!“

To nad blátem, bitvami rozvířeným,
nad každým, kdo v zoufalství láskou hryže se,
dnes
v nebývalou skutečnost se mění
socialistů velkolepá herese!

Na cestu
našim
čtenářům

Jednou jsme přijeli do Suchumi. Hodně jsme se procházeli a prohlíželi si město. Volod'u zaujal maják. – Vysvětlili mu zařízení a účel majáku: že svítí daleko a ukazuje námořníkům cestu . . .

Potom rád slýchal, když spolužáci zkracovali jeho příjmení a říkali mu Volod'a Maják.

Ze vzpomínek básnickovy maminky

Předkládáme vám knížku, která je malým výběrem z veršů velkého ruského básníka Vladimíra Majakovského. Jeho jméno jistě neslyšíte poprvé. Kdybyste si chtěli sepsat všechny významné sovětské spisovatele, dostali byste pořádně dlouhou řádku. Určitě by se vám nevešla na jednu stránku této knihy. A na začátku té řady by byla dvě jména: Gorkij a Majakovskij. Oba jsou zakladateli revoluční socialistické literatury, literatury sovětské.

Tak jako Gorkij i Majakovskij ve svých dílech, která napsal před Velkou říjnovou socialistickou revolucí, předvídal, že musí dojít k převratu, který nastolí vládu dělníků a rolníků, osvobodí národy Ruska a ze zaostalého carského státu učiní první socialistickou zemi, která dá celému lidstvu příklad, jak odstranit vykořisťování pracující většiny nepracující menšinou, jak odstranit uměle udržované nepřátelství mezi národy, bídu a války. A tak jako Gorkij i Majakovskij po revoluci celé své nadání a tvorbu dal do služeb budování nového, svobodného života.

Majakovskij se narodil v gruzínské vesnici Bagdady 19. července r. 1893, tj. náhodou zrovna v den, kdy jeho otec, který byl lesníkem, měl narozeniny. Proto dostal jméno po otci. Kraj, kde prožíval své dětství, byl hornatý a dosti divoký, ale ves Bagdady byla obklopena ovocnými zahradami a vinohrady, kde se pěstovaly výborné druhy gruzínské révy. Obyvateli Bagdady byli Gruzínci, Arméni, ba i Poláci, a rodina Majakovských žila s nimi v upřímném přátelství. Otec uměl plyně gruzínsky, arménsky i tatarsky a děti – Vladimír a obě starší sestry Ludmila a Olga – se stýkaly denně s dětmi hajných a lesních dělníků a mluvily gruzínsky stejně dobře jako rusky. Zde budoucí básník získal obdiv a úctu k jiným národům, a to je nejpevnější základ pravého internacionalismu.

Předkové z otcovy strany byli kozáci ze Záporožské Síče, o níž píše N. Gogol ve své slavné knize Taras Bulba. A mamčin otec Alexej Pavlenko, který v hodnosti kapitána zahynul za rusko-turecké války (1877–1878), byl Ukrajinec. O mnoho let později Majakovskij napsal o tom ve verších:

Jsem po dědu

kozák,

po druhém -

Síče potomek

a narozením

Gruzín.

Už jako studentíka, navštěvujícího gymnázium v nedalekém městě Kutaisi, ho vzrušily dvě velké politické události. První byla rusko-japonská válka, která vypukla v lednu r. 1904. Její průběh velmi brzy dokázal prohnilost carské vlády, která se vrhla do předem ztraceného válečného dobrodružství a vehnala do jisté záhuby tisíce lidí. Mladý Majakovskij čítával tehdy dychtivě válečné zprávy a získával první jasnější představy o společnosti, v níž žil. Druhou ořesnou událostí, která mu poskytla velké poučení a patrně dala jeho myšlení základní směr na celý život, byla první ruská revoluce, která vypukla 9. ledna r. 1905. Demonstrace, pouliční srážky a boje probíhaly v Gruzínsku zvláště prudce. Majakovskij se účastnil stávků studentů a táborů lidu. Později vzpomínal na jednu příhodu, kterou zažil při rozhánění manifestantů. „V nastalém zmatku jsem upadl a dostal jsem ránu ohromným bubnískem do hlavy. Polekal jsem se, myslil jsem, že jsem sám praskl.“ Krátce nato začal chodit do tajných kroužků, četl proklamace a politické brožury.

V únoru r. 1906 stihlo rodinu Majakovských velké neštěstí: zemřel otec na otravu krve. Matka se rozhodla odstěhovat s rodinou do Moskvy, kde nejstarší dcera Ludmila navštěvovala již třetí rok Stroganovovu uměleckoprůmyslovou školu. Rodina žila v neutěšených poměrech. Matka dostávala jen nepatrnou penzi, a chtěla-li udržet všechny tři děti na studiích, musela pronajímat jeden pokoj malého bytu studentům, kteří přijížděli na studia do Moskvy z celého Ruska. Kromě toho nejstarší sestra pomalovávala a ozdobně vypalovala hračky a krabičky pro moskevskou prodejnu obchodující s památkovými předměty lidové výroby. Vladimír, který již v Kutaisi projevoval značné malířské nadání, jí v tom pomáhal. On i sestra Olga dali se dokonce zapsat do večerních kursů Stroganovovy školy.

Mezi studenty, kteří tehdy bydleli u Majakovských, byli i mnozí účastníci barikádových bojů z r. 1905. Pořádali tajné schůzky, přinášeli do bytu politickou literaturu a revoluční letáky. Mladý Vladimír se spřátelil se studenty, účastnil se jejich schůzek a četl se zájmem vše, co mu půjčili.

Roku 1908, když mu bylo patnáct let, vstoupil do moskevské organizace bolševické strany. Dostal krycí jméno Konstantin a začal pracovat jako propagandista mezi dělníky. V letech 1908–1910 byl třikrát zatčen. Naposledy proseděl ve vězení přes půl roku. Hrozilo mu, že bude vypovězen z Moskvy, ale pro nezletilost byl propuštěn.

Ve vězeňské cele začal psát první verše. Popsal jimi celý sešit, který mu však byl při odchodu z věznice odebrán.

Protože po propuštění nemohl již pokračovat ve studiu na gymnáziu, zažádal si o přijetí do Stroganovovy školy, kam vstoupil r. 1911. Tam se seznámil s mladými malíři a básníky, kteří chtěli tvořit nové umění. V roce 1912 poprvé otiskl v jejich sborníku verše.

Od té doby byla literatura jeho zaměstnáním. Nestal se malířem, ale básníkem.

Skupina umělců, ke kterým se připojil, vystupovala s recitacemi svých básní na veřejnosti. A protože útočila někdy skrytě, někdy otevřeně na pořádky za carismu, docházelo mezi ní a částí obecnosti k častým potyčkám a k zásahům policie. Proto byl Majakovskij s několika svými přáteli ze školy r. 1914 vyloučen.

Majakovskému nezbylo než žít se pouze svou spisovatelskou činností. Vedlo se mu tehdy velmi zle, protože pokrokových časopisů, které byly ochotny otiskovat verše Majakovského, bylo málo a kromě toho carská cenzura bezohledně zabavovala literární práce, které šířily revoluční myšlenky. V roce 1914 byly zabaveny verše, kde Majakovskij předvídal, že revoluce přijde, a zmýlil se přitom jen o rok:

*V trnovém věnci revoluci
zabouří šestnáctý rok.*

Roku 1915, tj. v druhém roce první světové války, byl Majakovskij odveden a sloužil jako voják

v automobilovém oddílu v Petrohradě. Nepřestával psát, přestože vojenská služba mu brala příliš mnoho času a uveřejňovat verše bylo mnohem těžší než dosud. Tam se dočkal únorové revoluce a svržení carské vlády. Jako člověk, který ve svém mládí pracoval ve straně, předvídal, že demokratická revoluce musí přerůst v revoluci socialistickou.

Když 7. listopadu vypukla Říjnová revoluce, bylo mu jasné: „Přijímat, nebo nepřijímat? Taková otázka pro mne neexistovala. Moje revoluce.“

Teprve po této revoluci se Majakovskij pustil bez překážek s novým nadšením a silou do práce. Rozšířil hranice poezie jako žádný básník před ním. V době, kdy mladá sovětská republika po tři léta bojovala s vojsky čtrnácti států, Majakovskij kreslil pro Ruskou tiskovou kancelář plakáty a psal k nim verše, v nichž se vysmíval nepřítelům vlády dělníků a rolníků a vybízel k odvaze její obránce. Takových plakátů udělal téměř 700. Psal scénáře pro film a ve filmu hrával i jako filmový herec. Téměř denně se objevovaly v mnohých sovětských časopisech jeho verše a články. A v divadlech i v cirkusové aréně se hrály jeho divadelní kusy a satirické scénky.

Majakovskij vždy hovořil o básnickově činnosti jako o těžké práci, která se vyrovná „těžbě rýdla“.

A kdysi uvedl, že sám literárně pracuje 10–18 hodin denně. Za osmnáct let, tj. od r. 1912 do r. 1930

Majakovskij napsal a vydal 98 knih a jeho sebrané spisy činí dvanáct svazků, jejichž rozsah kolísá od 300 do 400 stran.

Majakovskij se vždy obdivoval lidem bystrých hlav a dovedných rukou. Proto rád psal o všech

zaměstnáních, vždycky v nich dovedl najít něco nového a pozoruhodného a podat to způsobem zajímavým a vtipným. S nadšením psal o technických vynálezech a vědeckých objevech, neboť si byl vědom toho, že lidem nejen usnadní život, ale učiní z jejich svobodné práce radostnou zábavu, bez níž se žádný zdravý člověk neobejde, jako se nemůže obejít bez jídla, knihy a odpočinku.

Rád uvažoval o budoucím životě a představám o něm dával s oblibou ve svých verších humorně fantastickou podobu. Není jistě bez zajímavosti, že se mimo jiné velmi vážně zabýval studiem nejnovějších objevů v oblasti astronomie a fyziky. Abychom mladým čtenářům co nejvíce přiblížili básníka Majakovského, zařazujeme do tohoto výboru nejen většinu jeho básní pro nejmenší, ale i některé satirické verše, verše psané do mládežnických časopisů a zajímavé úryvky z nejnámějších dlouhých básní.